

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Cílený Program podpory zaměstnanosti „Antivirus“

MANUÁL PRO ZAMĚSTNAVATELE

Verze 3

Upozornění:

Manuál pro zaměstnavatele má pouze informativní charakter. Je průběžně aktualizován, proto, prosíme, sledujte webové stránky

www.mpsv.cz

<https://www.mpsv.cz/web/cz>

I. Vznik a důvod Programu Antivirus

Zdůvodnění Programu Antivirus

Dne 31. března 2020 schválila na základě § 120 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoZ“) vláda ČR usnesením č. 353 Cílený program k podpoře zaměstnanosti nazvaný „Antivirus“ (dále jen „Program Antivirus“).

Smyslem Programu Antivirus je zmírnění negativních dopadů celosvětového šíření onemocnění COVID-19 způsobeného virem SARS-CoV-19 (dále jen „COVID-19“) **na zaměstnanost v České republice**. Vývoj šíření onemocnění COVID-19 ve světě a po 1. březnu 2020 i v České republice může vyvolat závažné hospodářské problémy s negativním dopadem na míru zaměstnanosti.

Přijímaná ochranná opatření státu mají negativní dopad na zaměstnavatele, neboť vyvolávají překážky v práci omezující činnost zaměstnavatele. Zaměstnavatel je v takovýchto případech povinen postupovat v souladu se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZP“) a ve stanovených případech poskytovat zaměstnancům **po dobu trvání takovýchto překážek v práci náhradu mzdy**. Tím vznikají zaměstnavateli náklady nekompenzované jeho činností. Zároveň nejsou takovéto překážky v práci objektivně zaviněny zaměstnavatelem, ale způsobeny zásahy státní správy, resp. vyšší mocí. Vzniklé hospodářské ztráty mohou vést k zániku pracovních míst a negativně ovlivnit trh práce a zaměstnanost v České republice.

Princip fungování Programu Antivirus

Podstatou Programu Antivirus je **částečná kompenzace celkových mzdových nákladů v podobě náhrad mezd náležejících zaměstnancům za dobu překážek v práci** vyvolaných karanténou, mimořádnými opatřeními, krizovými opatřeními souvisejícími se šířením nákazy COVID-19 jak v České republice, tak v zahraničí a doprovodnými hospodářskými problémy zaměstnavatelů. Prostřednictvím Programu Antivirus bude postiženým zaměstnavatelům vyplácen finanční příspěvek. **Program Antivirus je určen všem zaměstnavatelům, jejichž mzdové prostředky nejsou kryty veřejnými rozpočty**. Tímto je vyloučeno poskytnutí příspěvku na náhradu platu.

Mzdové náklady, které zaměstnavateli budou Programem Antivirus refundovány, vznikají za dobu, kdy není pro zaměstnavatele konána práce. Po tuto dobu je zaměstnancům poskytována náhrada mzdy v souladu se ZP. **V takovéto situaci vzniká škoda jak zaměstnanci, tak zaměstnavateli**. Zájmem zaměstnavatele i zaměstnance je tedy vyvarovat se situaci, kdy je nutné do Programu vstoupit, čímž se minimalizuje prostor pro úmyslnou manipulaci.

Program Antivirus realizuje Úřad práce České republiky (dále jen „ÚP ČR“)

II. Obecné informace pro žadatele

Lhůty Programu Antivirus

Období uznatelnosti nákladů: 12. března 2020 (včetně) až 30. dubna 2020

MPSV předpokládá prodloužení tohoto období dle současného vývoje nákazy COVID-19 **i na květen 2020**. Prodloužení Programu Antivirus je podmíněno schválením vládou České republiky.

Příjem žádostí byl zahájen 6. dubna 2020

V rámci Programu Antivirus neexistuje pořadník, není postaven na principu, že podpora se dostane jen části zaměstnavatelů, kteří žádosti podají co nejdříve.

MPSV žádá zaměstnavatele o shovívavost a trpělivost v průběhu administrace žádosti. Je očekávána výrazná poptávka, zejména v prvních dnech od zahájení přijímání žádostí, přičemž administrace příspěvku vyžaduje ÚP ČR jistý čas.

MPSV a ÚP ČR budou činit veškeré možné kroky k rychlému a snadnému vyřízení žádostí. Přesto upozorňujeme na skutečnost, že proces vyřízení žádostí a následného vyúčtování může trvat i několik dnů.

Dbejte na řádné vyplnění a zaslání žádosti, v případě neúplných žádostí či chyb je zaměstnavatel vyzván k nápravě, což může proces poskytnutí podpory oddálit.

Na co je či není příspěvek určen

Příspěvek je určen k **částečnému krytí mzdových nákladů zaměstnavatele spočívajících ve vyplacené náhradě mzdy**, včetně odvodů, **a to pouze za zaměstnance v pracovním poměru**.

Podporu z Programu Antivirus mohou získat všichni **zaměstnavatelé ve mzdové sféře**, u kterých alespoň jeden ze zaměstnanců v pracovním poměru, který je **účasten nemocenského a důchodového pojištění podle českých právních předpisů**, spadá do podmínek režimu A nebo B Programu Antivirus (viz dále). V případě zaměstnanců-cizinců je tedy rozhodné, zda jsou zaměstnání podle českého práva a jsou účastni českého důchodového a nemocenského pojištění.

Příspěvek se poskytuje výhradně na zaměstnance v pracovním poměru, kterým **nebyla ke dni podání tohoto vyúčtování dána zaměstnavatelem výpověď**, s výjimkou výpovědi dané dle § 52 písm. g) a h) ZP (ani tedy neplyne ke dni podání vyúčtování výpovědní doba).

Příspěvek se poskytuje pouze v případě, že zaměstnavatel skutečně vyplatil zaměstnancům náhrady mezd, a řádně z nich odvedl povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění a na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti **za zaměstnance a za zaměstnavatele**.

Příspěvek tedy nenáleží:

- **na úhradu náhrad platů**

Z programu jsou vyloučeni zaměstnavatelé odměňující své zaměstnance platem, tedy zaměstnavatelé podle § 109 odst. 3 ZP, neboť jejich mzdové (platové) náklady mohou být kryty z jiných veřejných zdrojů.

- **na úhradu nákladů vzniklých na základě dohody o provedení práce či dohody o pracovní činnosti**

Zaměstnavatel tedy nemůže žádat o příspěvek na zaměstnance pracující na základě dohody o provedení práce či dohody o pracovní činnosti

- **v případě, že ke dni podání vyúčtování pracovní poměr skončil nebo plyne výpovědní doba výpovědi dané zaměstnavatelem**

- Součástí písemné dohody, kterou zaměstnavatel s Úřadem práce ČR podepisuje, je ujednání o skutečnosti, že příspěvek nenáleží na zaměstnance, kterým byla dána ke dni podání vyúčtování náhrad mezd („Vyúčtování náhrad mezd – Antivirus“) výpověď s výjimkou výpovědi podle § 52 písm. g) a h) zákoníku práce. Současně je v dohodě ujednáno, že příspěvek zaměstnavateli náleží za kalendářní měsíc pouze na takové zaměstnance, jejichž pracovní poměr vznikl nejpozději v měsíci, za který zaměstnavatel doložil výkaz vyúčtování („Vyúčtování náhrad mezd – Antivirus“) a ke dni podání tohoto výkazu pracovní poměr nepřetržitě trval. Pokud tedy zaměstnavatel žádá o příspěvek na zaměstnance např. za měsíc březen 2020, musel pracovní poměr tohoto zaměstnance vzniknout v měsíci březen 2020 nebo dříve a nepřetržitě trvat alespoň ke dni podání vyúčtování za měsíc březen 2020. **za zaměstnance, na kterého zaměstnavatel obdržel jiný příspěvek od ÚP ČR**

Příspěvek zaměstnavateli nenáleží na zaměstnance za kalendářní měsíc, za který mu byl na tohoto zaměstnance poskytnut Úřadem práce jiný příspěvek, jehož výše se stanoví na základě skutečně vynaložených prostředků na mzdy nebo platy, včetně pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které zaměstnavatel za sebe odvedl z vyměřovacího základu zaměstnance.

- **v případě, že náhrada mzdy je kryta jinými veřejnými rozpočty**

Příspěvek zároveň nenáleží zaměstnavateli v případě, čerpal by-li na stejný účel, tj. na tu část náhrady mzdy nebo platu, která byla kryta příspěvkem, jiné prostředky poskytované ze státního rozpočtu, rozpočtu územních samosprávných celků, vyšších územních samosprávných celků, Evropských strukturálních a investičních fondů, popř. z jiných programů a projektů EU, ani jiných veřejných zdrojů.

- **žadatelé, který je v likvidaci nebo konkurzním řízení.**
- žadatelé, kterému byla v období 3 let přede dnem podání žádosti uložena **pokuta za umožnění výkonu nelegální práce** podle § 5 písm. e) bodu 3 ZoZ. Jedná se o umožnění práce vykonávaná cizincem pro právnickou nebo fyzickou osobu bez platného oprávnění k pobytu na území České republiky, je-li podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky vyžadováno.

Jednatelé

V rámci Programu Antivirus nelze příspěvek poskytnout na zaměstnance, který je zároveň jednatelem společnosti, jestliže pracovní smlouva byla podepsána stejnou fyzickou osobu jak na straně zaměstnavatele, tak zaměstnance

Ministerstvo práce a sociálních věcí pro účely poskytování příspěvků aktivní politiky zaměstnanosti, tj. také příspěvku z programu Antivirus, nepřihlíží k pracovní smlouvě, která by byla podepsána stejnou osobou na jedné straně jakožto zaměstnavatelem a na druhé straně jakožto zaměstnancem, a to z důvodu rozdílnosti zájmů obou stran. Pro účely zaměstnanosti se taková osoba nepovažuje za zaměstnance v pracovním poměru.

Agentury práce

Agentury práce **mohou vstoupit** do Programu Antivirus, nicméně za níže uvedené podmínky.

Je-li zaměstnavatel agenturou práce podle § 14 odst. 3 písm. b) ZoZ, musel pracovní poměr zaměstnance, na nějž bude příspěvek poskytován, být sjednán přede dnem vyhlášení nouzového stavu dne 12. března 2020 a trvat po celou dobu trvání Programu Antivirus.

Chráněný trh práce (zaměstnavatelé podle §78 ZoZ)

Zaměstnavatelé, kteří jsou zaměstnavateli uznanými za zaměstnavatele na chráněném trhu práce podle § 78 ZoZ nemohou v Programu Antivirus čerpat příspěvek na zaměstnance, který je OZP, jestliže za stejný kalendářní měsíc byl na tohoto zaměstnance poskytnut příspěvek podle § 78a. Souběh obou příspěvků tedy není umožněn v rámci kalendářního měsíce. V rámci kalendářního čtvrtletí umožněn je – zaměstnavatel za první čtvrtletí roku 2020 tedy může např. za měsíce leden a únor požádat na zaměstnance o poskytnutí příspěvku podle § 78a ZoZ a za měsíc březen z programu Antivirus

Na základě zákona č. 161/2020 se pro účely stanovení výše příspěvku podle § 78a ZoZ po dobu trvání mimořádných opatření **nesnižují** skutečně vynaložené prostředky na mzdy nebo platy o náhrady mzdy nebo platu poskytnuté zaměstnanci při překážkách v práci na straně zaměstnavatele.

Bezdlužnosti

Na základě zákona č. 161/2020 Sb. se pro účely Programu Antivirus po dobu trvání mimořádných opatření nevyžaduje prokázání bezdlužnosti. Tím však není doitčena povinnost zaměstnavatele uhradit dlužné částky či nadále hradit povinné odvody

Zahraniční zaměstnavatelé

Do Programu Antivirus mohou rovněž vstoupit zahraniční právnické osoby, jestliže mají zaměstnance v pracovním poměru zaměstnané podle českého práva a splňují další podmínky programu Antivirus, a to i v případě, kdy nemají přiděleno české IČO. V takovém případě bude umožněno v příslušné webové aplikaci uvést namísto IČO evidenční číslo plátce pojistného na sociální zabezpečení. Na technickém řešení se v současné době pracuje.

Příspěvek v rámci Programu Antivirus není možné poskytovat na účet zahraniční banky. V případě zájmu o čerpání příspěvku z programu Antivirus bude potřeba, aby zaměstnavatel zřídil účet u české banky.

III. Režimy programu a dodržování zákoníku práce

Zaměstnavatel je vždy povinen postupovat v souladu se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoníkem práce, ve znění pozdějších předpisů (ZP). Informace týkající se COVID-19 ve vztahu k pracovněprávním předpisům zveřejňuje a průběžně aktualizuje MPSV na svém webu. Podrobné informace naleznete zde: <https://www.mpsv.cz/web/cz/-/koronavirus-a-pracovnepravni-souvislosti>.

Z pohledu zaměstnanců a zachování jejich práv v této obtížné situaci doporučujeme rovněž seznámit se s „Listinou základních práv zaměstnance během epidemie koronaviru“, kterou naleznete zde: <https://www.mpsv.cz/prava-zamestnancu>

Program Antivirus reaguje na situaci, kdy v souvislosti s nákazou COVID-19 vznikají překážky v práci jak na straně zaměstnance (nařízení karantény), tak ale rovněž na straně zaměstnavatele (nařízení o uzavření nebo omezení provozu, absence významné části zaměstnanců, omezení odbytu či omezení vstupních dodávek apod.).

Program Antivirus rozeznává režim A a režim B, které se od sebe liší zejména důvodem vzniku překážky v práci a související výší poskytovaného příspěvku.

Za správnost stanovení příslušné překážky v práci a dodržování příslušných ustanovení ZP je plně odpovědný zaměstnavatel. Kontrola jejich dodržování náleží do kompetence Státního úřadu inspekce práce (SUIP). **Případné chybné stanovení překážky v práci však není porušením dohody o poskytnutí příspěvku a nemá návaznost na jeho případné vrácení**, byla-li náhrada mzdy zaměstnanci skutečně vyplacena. Případné sankce z porušení pracovněprávních předpisů je v souladu s nimi oprávněn stanovit SUIP.

Režim A: Nucené omezení provozu a karanténa

Tento režim se vztahuje na případy uzavření či omezení provozu v důsledku krizových opatření nebo mimořádných opatření vydaných vládou, Ministerstvem zdravotnictví (dále „MZ“) nebo krajskou hygienickou stanicí, a na případy, kdy zaměstnanec nemohl vykonávat práci z důvodu nařízení karantény dle příslušných právních předpisů.

Nařízení karantény zaměstnancům.

Zaměstnanec nepracuje z důvodu, že mu byla nařízena karanténa. Jedná se o důležitou osobní překážku v práci podle § 191 ZP, přičemž zaměstnanci náleží za prvních 14 kalendářních dní trvání karantény náhrada mzdy podle § 192 ZP.

Výpočet náhrady mzdy je stejný jako v případě dočasné pracovní neschopnosti. K výpočtu výše náhrady mzdy, kterou je po tuto dobu zaměstnavatel zaměstnanci povinen vyplatit lze použít kalkulačku MPSV na adrese: <https://www.mpsv.cz/kalkulacka-pro-vypocet-vyse-nahrady-mzdy-v-roce-2020>

Za karanténu je taktéž považováno:

- **izolace**

podle § 2 odst. 6 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, a to na základě § 347 odst. 4 ZP

- **eNeschopenka** v případě, že v poli „profese“ je vyznačeno slovo „karanténa“.

K administrativnímu postupu při vydávání eNeschopenek za účelem nařízení karantény viz informace ČSSZ zde: <https://www.cssz.cz/web/cz/-/pouziti-eneschopenek-pro-narizeni-karanteny>

- nařízení karantény příslušným orgánem v zahraničí

Nemožnost přidělovat práci zaměstnancům v souvislosti s vydáním krizových usnesení vlády ČR a mimořádných opatření orgánů ochrany veřejného zdraví

Zaměstnavateli je na základě usnesení vlády o přijetí krizových opatření nebo na základě mimořádných opatření orgánů ochrany veřejného zdraví, v souvislosti s výskytem nákazy COVID-19, nařízeno uzavření či omezení provozu.

V takovémto případě, kdy zaměstnavatel musel uzavřít nebo omezit provoz (činnost) z důvodu vyšší moci spočívající v přímém zákazu takovéto činnosti se jedná o jinou překážku v práci na straně zaměstnavatele a **zaměstnavatel je povinen zaměstnancům vyplácet podle § 208 ZP náhradu mzdy ve výši 100 % průměrného výdělku zaměstnance.**

Způsob výpočtu průměrného výdělku zaměstnance upravuje část třináctá, hlava XVIII ZP.

Viz „Příručka pro personální agendu a odměňování“

odkaz: <https://ppropo.mpsv.cz/XXI5Prumernyvydelek>

Za relevantní opatření, jimiž se zakazují některé činnosti, jsou považována zejména opatření

- přijatá usneseními vlády navazujícími na usnesení vlády č. 194 ze dne 12. března Vyhlášení nouzového stavu

usnesení vlády naleznete na odkaze: <https://apps.odok.cz/djv-agenda-list?year=2020>

- mimořádná opatření nařízená ministerstvem zdravotnictví podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví

tato opatření naleznete na webu ministerstva zdravotnictví, včetně jejich příslušných čísel jednacích (informace důležitá pro administraci vyúčtování), zveřejněna jsou zde: <https://koronavirus.mzcr.cz/category/mimoradna-opatreni/>

- mimořádná opatření nařízená jinými orgány ochrany veřejného zdraví. Jedná se o mimořádná opatření nařízená zejména krajskými hygienickými stanicemi.

Souborný přehled **platných** vládních opatření je k nalezení rovněž na webu Úřadu vlády ČR, zde: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vyhlaseni-nouzoveho-stavu-180234/>

Ke zorientování o zákazech podnikatelských činností lze rovněž využít přehled zpracovaný ministerstvem průmyslu a obchodu, dostupný zde: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/aktualni-nouzovy-stav-omezeni-v-jednotlivych-sektorech--253513/>

Rozhodující jsou opatření platná v době vzniku překážky v práci, tj. v době, za níž bude zaměstnavatel žádat o poskytnutí příspěvku. V přijatých krizových či mimořádných opatřeních musí být jasně uvedeno nařízení přerušování činnosti či z omezení/zastavení činnosti z něj konkrétně vyplývat. Konkrétní krizové opatření či mimořádná opatření rozhodná pro vznik překážky v práci uvede zaměstnavatel na vyúčtování (číslo usnesení vlády, číslo jednací).

Obecný odkaz na usnesení vlády č. 194/2020 Vyhlášení nouzového stavu či obecný odkaz na zákaz shromažďování není dostatečným.

Způsob výpočtu průměrného výdělku viz „Příručka pro personální agendu a odměňování“ odkaz: <https://ppropo.mpsv.cz/XXI5Prumernyvydelek>. Rovněž dále v tomto Manuálu

K překážkám v práci viz „Příručka pro personální agendu a odměňování“ odkaz: <https://ppropo.mpsv.cz/IX2Prekazkyvpracinastranezamestn> a „Pracovněprávní desatero boje s koronavirem“, odkaz zde: https://www.mpsv.cz/documents/20142/1443715/Desatero_tabulka.pdf/

Výše příspěvku v režimu A

Výše příspěvku činí 80 % z vyplacené náhrady mzdy, včetně odvodů, kterou zaměstnavatel zaměstnanci vyplatil za dobu trvání překážek v práci.

Zaměstnavatel tedy ve vyúčtování uvede výši vyplacené náhrady mzdy a tu část zákonných odvodů, která odpovídá výši vyplacené náhrady. Příspěvek ÚP ČR pak činí 80 % součtu těchto částek.

Maximální měsíční výše příspěvku na jednoho zaměstnance činí 39 000,- Kč.

Maximální výše příspěvku se nekrátí úměrně délce trvání překážek v práci ani se nekrátí za měsíc březen dle doby uznatelnosti výdajů.

Výše příspěvku se stanovuje na základě skutečně vyplacených náhrad mezd, je proto přihlíženo k situacím, kdy zaměstnavatel vyplácí vyšší náhrady mezd než je minimální výše stanovená ZP.

Režim B: Související hospodářské potíže

Tento režim se vztahuje na případy překážek v práci na straně zaměstnavatele vzniklých v důsledku souvisejících hospodářských potíží vyvolaných COVID-19.

Jedná se o případy, kdy vznikají překážky v práci na straně zaměstnavatele, dle části osmé, hlavy III ZP. Příčinou vzniku těchto překážek je současná epidemiologická situace a související opatření k zamezení šíření nákazy jak v tuzemsku, tak v zahraničí.

Z pohledu ZP se jedná o případy, kdy zaměstnavatel nemůže zaměstnancům přidělovat práci, zejména

- jelikož v zaměstnání absentuje významná nebo klíčová část jeho zaměstnanců (například z důvodu karantény, nemoci, péči o dítě či i situace, kdy se nemůže dostat do zaměstnání, včetně cizinců);

V tomto případě se jedná o jinou překážku v práci na straně zaměstnavatele podle § 208 ZP, kdy je zaměstnavatel povinen zaměstnanci vyplácet náhradu mzdy ve výši 100 % průměrného výdělku.

- je nucen omezit provoz, jelikož chybí vstupní dodávky (například suroviny, polotovary) anebo se významně omezila poptávka po jím produkováných výrobcích či poskytovaných službách

V případě, kdy chybí vstupy, se jedná o tzv. prostoj, tj o překážku v práci na straně zaměstnavatele podle § 207 písm a) ZP, kdy je zaměstnavatel povinen zaměstnanci vyplácet náhradu mzdy ve výši minimálně 80 % jeho průměrného výdělku.

V případě omezení odbytu se jedná o tzv. částečnou nezaměstnanost, podle § 209 ZP, kdy je zaměstnavatel zaměstnanci povinen vyplácet náhradu mzdy minimálně ve výši 60 % jeho průměrného výdělku. K tomu však musí mít zmocnění v podobě dohody s odborovou organizací anebo vnitřního předpisu.

Způsob výpočtu průměrného výdělku viz „Příručka pro personální agendu a odměňování“ odkaz: <https://ppropo.mpsv.cz/XXI5Prumernyvydelek>. Rovněž dále v tomto Manuálu

K překážkám v práci viz „Příručka pro personální agendu a odměňování“ odkaz: <https://ppropo.mpsv.cz/IX2Prekazkyvpracinastranezamestn> a „Pracovněprávní desatero boje s koronavirem“, odkaz zde: https://www.mpsv.cz/documents/20142/1443715/Desatero_tabulka.pdf/

Skutečnosti prokazující vazbu vzniku konkrétní překážky v práci na epidemiologickou situaci jak v ČR, tak v zahraničí, nebudou po zaměstnavateli k posouzení oprávněnosti poskytnutí příspěvku vyžadovány.

Vzhledem k rozsahu dopadů nákazy COVID-19 na hospodářskou situaci a vzhledem k povinné finanční spoluúčasti zaměstnavatele na mzdových nákladech vzniklých v době, kdy pro něj zaměstnanec nekoná práci se má za to, že vznik překážky v práci je důvodný a je v zájmu zaměstnavatele, aby ke vzniku takovýchto překážek v práci nedocházelo. Tím však není dotčena povinnost zaměstnavatele postupovat v souladu s pracovněprávními předpisy.

Výše příspěvku v režimu B

Výše příspěvku činí 60 % z vyplacené náhrady mzdy, včetně odvodů, kterou zaměstnavatel zaměstnanci vyplatil za dobu trvání překážek v práci.

Zaměstnavatel tedy ve vyúčtování uvede výši vyplacené náhrady mzdy a tu část zákonných odvodů, která odpovídá výši vyplacené náhrady. Příspěvek ÚP ČR pak činí 60 % součtu těchto částek.

Maximální měsíční výše příspěvku na jednoho zaměstnance činí 29 000,- Kč.

Maximální výše příspěvku se nekrátí úměrně délce trvání překážek v práci ani se nekrátí za měsíc březen dle doby uznatelnosti výdajů.

Výše příspěvku se stanovuje na základě skutečně vyplacených náhrad mezd, je proto přihlíženo k situacím, kdy zaměstnavatel vyplácí vyšší náhrady mezd než je minimální výše stanovená ZP.

Výpočet výše náhrady mzdy a průměrného výdělku zaměstnance

Rozsah překážky v práci:

V březnu 2020 měl zaměstnanec při stanovené týdenní pracovní době odpracovat 176 hodin. Odpracoval však pouze 120 hodin (první dva březnové týdny). Zbytek měsíce byl na překážkách v práci na straně zaměstnavatele podle § 208, překážka v práci tedy trvala 56 hodin a za těchto 56 hodin mu zaměstnavatel je povinen vyplatit náhradu mzdy ve výši 100 % průměrného výdělku.

Výpočet průměrného výdělku zaměstnance

Při zjišťování průměrného výdělku v základních pracovněprávních vztazích se postupuje dle § 351 a násl. ZP. Dle této právní úpravy se průměrným výdělkem zaměstnance rozumí průměrný hrubý výdělek (není-li stanoveno jinak) a zjišťuje se **z hrubé mzdy zúčtované k výplatě** v rozhodném období a **z odpracované doby v rozhodném období**. Tímto **rozhodným obdobím** je předchozí kalendářní čtvrtletí, přičemž průměrný výdělek se zjistí k prvnímu dni kalendářního měsíce následujícího po rozhodném období a používá se po celou dobu běžného kalendářního čtvrtletí. Pokud potřeba použít průměrný výdělek vznikne v březnu 2020, bude rozhodným obdobím pro zjištění průměrného výdělku období od 1. října 2019 do 31. prosince 2019, pokud se průměrný výdělek bude zjišťovat v dubnu 2020, pak rozhodným obdobím bude období od 1. leden 2020 do 31. březen 2020

Lze tedy použít následujícího vzorce.

NM=Kx(HM/D), kde:

NM=náhrada mzdy

K=koeficient,

tj. jaké procento průměrného výdělku má být zaměstnanci vyplaceno, a to v souladu s příslušnými ustanoveními ZP (v případě § 208 ZP – 100 %, v případě § 207 písm. a) – minimálně 80 %, v případě § 209 – minimálně 60 %, pokud existuje dohoda s odborovou organizací nebo vnitřní předpis)

HM=hrubý výdělek zaměstnance v rozhodném období (pro březen je rozhodným obdobím říjen až prosinec)

D=zaměstnancem odpracovaná doba v rozhodném období (pro březen je rozhodným obdobím říjen až prosinec)

Příklad:

Viz předcházející část. Zaměstnanec měl v měsíci březnu při stanovené týdenní pracovní době odpracovat 176 hodin, odpracoval však hodin 120 (za které mu přísluší mzda), po zbývající dobu 56 hodin trvala překážka v práci na straně zaměstnavatele podle § 209 ZP. Zaměstnavatel má s odborovou organizací uzavřenu dohodu, že v takovém to případě zaměstnancům vyplácí náhradu mzdy ve výši 80 % jejich průměrného výdělku. Rozhodným obdobím pro výpočet průměrného výdělku za měsíc březen 2020 je poslední čtvrtletí roku 2019. Za měsíce říjen až prosinec byla zaměstnanci zúčtována hrubá mzda ve výši 105 tisíc Kč (35 tisíc měsíčně), přičemž zaměstnanec odpracoval v tomto období 496 hodin. Jeho průměrný výdělek tedy činí $105\,000 / 496 = 211,96$ Kč/hod.

Za dobu trvání překážek v práci v měsíci březnu je zaměstnavatel povinen zaměstnanci vyplatit náhradu mzdy ve výši 80 % jeho průměrného výdělku, přičemž ji vyplácí za dobu trvání překážky v práci v hodinách. Zaměstnanci tedy náleží náhrada mzdy ve výši $0,8 \times 56 \times 211,96 = 9\,496$ Kč

IV. Administrace

Základní principy:

- Veškeré úkony budou prováděny **dálkovým způsobem** prostřednictvím webové aplikace, datových schránek, popřípadě e-mailem s uznávaným elektronickým podpisem. Jiný způsob podání žádosti nebude umožněn.
- V případě, že žadatel nemá zřízeny datové schránky nebo nedisponuje uznávaným elektronickým podpisem, může k úkonům vůči ÚP ČR (zaslání žádosti, podepsání dohody, přeložení vyúčtování) zplnomocnit třetí osobu, která tyto podmínky pro administraci dálkovým způsobem splňuje. V takovém případě je nutné společně se žádostí zaslat rovněž tuto plnou moc.
- Webová aplikace: <https://antivirus.mpsv.cz/> Zde rovněž naleznete návody, jak s aplikací pracovat.
- Důraz bude kladen na rychlé poskytnutí podpory, ovšem s důrazem na důkladné provedení kontroly.
- Za případné chyby na výkazech a formulářích odpovídá žadatel, na což bude průběžně upozorňován.
- ÚP ČR nebude po žadateli vyžadovat jiné dokumenty, než dokumenty uvedené níže, to však neplatí o situaci průběžné či následné veřejnosprávní kontroly. Přehled vyžadovaných dokladů, které zaměstnavatel doloží v jednotlivých fázích administrace, je uveden v Tabulce .
- Příspěvek se poskytuje výhradně na zaměstnance, kteří jsou v době, kdy zaměstnavatel podává vyúčtování stále jeho zaměstnanci a nebyla jim dána výpověď, s výjimkou případů § 52 písm. g) a h) ZP, pokud tito jsou zaměstnání podle českého práva.

Krok 0: Vznik překážky v práci

- Zaměstnavatel nemůže z důvodů uvedených výše v části III svým zaměstnancům přidělovat práci.
- Zaměstnavatel postupuje v souladu se ZP, tj. primárně se rozhodne o důvodech vzniku překážky v práci na základě příslušných ustanovení ZP. **Zajištění souladu postupu zaměstnavatele se ZP je plně v odpovědnosti zaměstnavatele.**
- **Zaměstnavatel se důkladně seznámí s tímto Manuálem**
- **Vzhledem k tomu, že veškerá administrace probíhá výhradně elektronicky, musí mít zaměstnavatel zřízeny datové schránky nebo disponovat uznávaným elektronickým podpisem, případně zplnomocnit třetí osobu.**

Krok 1: Podání žádosti

1. Zaměstnavatel podá žádost o poskytnutí příspěvku prostřednictvím **webové aplikace zřízené speciálně za tímto účelem.** Odkaz <https://antivirus.mpsv.cz/>
2. Žádost zaměstnavatel směřuje na pracoviště ÚP ČR místně příslušné dle svého sídla.
3. Povinnou součástí žádosti je:
 - doklad o zřízení účtu (žadatele) u peněžního ústavu, na který bude ÚP ČR zasílat finanční prostředky.

Jedná se o doklad jednoznačně prokazující, že účet, na který bude příspěvek vyplácen, je účtem příjemce příspěvku (zaměstnavatele), prokázáno bude dohodou o zřízení účtu u peněžního ústavu či potvrzením peněžního ústavu. Akceptováno bude rovněž potvrzení z internetového bankovníctví, jestliže je bankou podepsáno. Dokladem není výpis z účtu.
 - doklad o zastupování zaměstnavatele (oprávněné osobě)

Zaměstnavatel doloží plnou moc k zastupování pouze v případě, je-li vyřizováním žádostí pověřena jiná osoba, než osoba oprávněná jednat jménem žadatele nebo nebyla-li již v minulosti předložena ÚP ČR

4. **Žadatel nese plnou odpovědnost za kompletní, pravdivé a správné vyplnění údajů. Chybně vyplněné žádosti budou vráceny k doplnění/ opravě a budou stornovány. Žadatel nese odpovědnost za správnost postupu podle Zákoníku práce.**
5. **Dbejte na pečlivé vyplnění žádosti a doložení povinných příloh**

Krok 2: Uzavření dohody

1. Dohoda se generuje automaticky po vyplnění žádosti a je současně se žádostí aplikací předána ÚP ČR. Takto **odeslaná dohoda se považuje za podepsanou ze strany žadatele**. Tímto se nezakládá ÚP ČR povinnost dohodu rovněž podepsat.
2. ÚP ČR zkontroluje oprávněnost podepisující osoby, doklad o zřízení účtu (žadatele) u peněžního ústavu, identifikační údaje žadatele a splnění podmínek pro uzavření dohody.
3. **Pokud by ÚP ČR zjistil po doručení chybu, žadateli zašle informaci o stornu žádosti a specifikaci chyby.** Žadatel provede korekci a znovu zašle žádost s nově generovanou dohodou, přičemž bude umožněno takovýto postup provést i opakovaně.
4. Dohoda se má za uzavřenou, pokud bude podepsaná ÚP ČR a zaslána žadateli zpět datovou schránkou nebo e-mailem s uznávaným elektronickým podpisem.

Krok 3: Vyúčtování náhrad mezd

1. Zaměstnavatel provede uzávěrku mezd a evidence pracovní doby (viz § 96 ZP) za příslušný kalendářní měsíc, v řádném termínu vyplatí zaměstnancům náhrady mezd a odvede povinné odvody (sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a zdravotní pojištění).
2. Poté předloží ÚP ČR (prostřednictvím webové aplikace) vyúčtování vyplacených náhrad mezd včetně povinných odvodů, které bude obsahovat seznam zaměstnanců a jejich rodných čísel nebo evidenčních čísel pojištěnců (pokud není rodné číslo), na které požaduje příspěvek.
3. Na každý režim Programu Antivirus žadatel vyplňuje samostatný formulář pro příslušný režim včetně čestného prohlášení o vyplacených mzdových prostředcích, včetně odvodů, a o vzniku překážek v práci v souladu se ZP.
4. Příslušný formulář „Vyúčtování – Antivirus“ jak pro režim A, tak pro režim B, bude dostupný ve webové aplikaci. **Formulář je závazný, zaměstnavatel není oprávněn v něm provádět změny** (jiné než povolené)
5. Součástí formuláře „Vyúčtování – Antivirus“ pro režim A, v případě, kdy zaměstnavatel žádá o poskytnutí příspěvku z důvodu vzniku jiné překážky v práci v důsledku krizových či mimořádných opatření, je rovněž uvedení předmětu podnikání nebo činnosti, která byla dotčena (nařízeno uzavření či omezení provozu), a to včetně uvedení příslušného opatření (číslo usnesení vlády, číslo jednacích opatření ministerstva zdravotnictví apod.). Z opatření **musí jednoznačně vyplývat povinnost provoz uzavřít či omezit**.

Krok 4: Poskytnutí příspěvku

1. Po obdržení vyúčtování zašle ÚP ČR elektronicky dotaz ČSSZ, zda zaměstnanci, na které zaměstnavatel nárokují příspěvek, jsou skutečně zaměstnanci tohoto zaměstnavatele.
2. **Příspěvek bude poskytnut pouze na zaměstnance, u kterých bude kontrolou ověřeno, že jsou zaměstnanci v pracovním poměru u žadatele.**
3. Příspěvek vyplatí ÚP ČR na účet zaměstnavatele.

4. V případě zjištěných nesrovnalostí mezi údaji ve vyúčtování a údaji vedenými ČSSZ vyzve ÚP ČR žadatele k podání vysvětlení, případně doložení dokladů (např. pracovní smlouva, evidence pracovní doby, mzdový list apod.). Bude-li žadatelem prokázána oprávněnost požadavku, ÚP ČR v takovém případě příspěvek doplatí.

Krok 5: Kontrolní činnost a sankce

1. V průběhu realizace Programu Antivirus i po jeho skončení bude kladen důraz na kontrolní činnost.
2. Dodržení pracovněprávních předpisů a podmínek pro vyplacení příspěvku bude podléhat plošným kontrolám ze strany příslušných úřadů. Poskytnutí příspěvku je rovněž vázáno povinností zaměstnavatele vyplatit zaměstnancům příslušné náhrady mzdy i odvedení zákonných odvodů.
3. Přehled vyžadovaných dokladů, které zaměstnavatel doloží v jednotlivých fázích administrace, je uveden v Tabulce.
4. Úmyslné zneužití příspěvku může být klasifikováno jako trestný čin a bude řešeno příslušnými orgány činnými v trestním řízení.
5. Porušení podmínek písemné dohody je důvodem k vrácení příspěvku a může být předáno Finančnímu úřadu pro podezření na porušení rozpočtové kázně podle § 44 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).
6. V případě porušení rozpočtové kázně definují rozpočtová pravidla penále a vymáhání přechází na Finanční úřady.
7. Kontrola v oblasti pracovněprávních předpisů bude realizována, případně následně sankcionována, ze strany SUIP. V případě porušení pracovněprávních předpisů majících vztah k poskytnutí příspěvku předá SUIP podnět ÚP ČR.

Fáze	Žádost/ dohoda	Vyúčtování	Kontrola (následná)
Vyžadované doklady	<p>Automatická kontrola</p> <ul style="list-style-type: none"> - identifikační údaje - oprávněnost osoby k zastupování zaměstnavatele <p>Zaměstnavatel doloží</p> <ul style="list-style-type: none"> - doklad o zřízení účtu u peněžního ústavu - případně plnou moc k zastupování 	<p>Automatická kontrola</p> <ul style="list-style-type: none"> - existence pracovního právního vztahu <p>Čestné prohlášení</p> <ul style="list-style-type: none"> - o vyplacených náhradách a provedených odvodech - o existenci vzniku překážky v práci a době jejího trvání - čestné prohlášení, že vynaložené mzdové prostředky, které jsou předmětem vyúčtování, nejsou kryty jinými veřejnými rozpočty, - čestné prohlášení je součástí vyúčtování, ztvrzením vyúčtování (elektronický podpis, vložení do datové schránky) automaticky zaměstnavatel podepisuje čestné prohlášení <p>Zaměstnavatel ve vyúčtování uvede v případě režimu A příslušné krizové opatření (usnesení vlády), resp. mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví či krajské hygienické stanice, podle kterého byl nucen uzavřít provoz či omezit jeho činnost. Zaměstnavatel uvede pouze číslo příslušného usnesení nebo číslo jednacích příslušného dokumentu.</p>	<p>ÚP ČR ve spolupráci se SUIP bude dbát na důslednou průběžnou, ale zejména následnou kontrolu.</p> <p>Při kontrole bude zaměstnavatel prokazovat zejména</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracovní smlouvy, - vnitřní předpisy upravující překážky v práci, dohody s odborovými organizacemi opravňujícími k výplatě snížené náhrady mzdy v souladu se ZP, nařízení karantény zaměstnanci, - mzdové listy a evidenci docházky prokazujícími trvání překážky v práci a vyplacení příslušné náhrady mzdy v souladu se ZP, - výpisy z účtů prokazujícími výplatu náhrad mezd zaměstnancům a provedení odvedení odvodů, - v případě vzniku prostoje (§ 207 písm. a) ZP) či částečné nezaměstnanosti (§ 209 ZP) zaměstnavatel rovněž doloží doklady prokazující vypovězení zakázek, snížení odbytu, omezení dopravy apod., tj. doloží skutečnost, že skutečně vznikla překážka v práci na straně zaměstnavatele. <p>Kontrolu v oblasti dodržování pracovních vztahů bude provádět SUIP. Kontrola bude prováděna následně, v případě důvodných pochybností však ÚP ČR ve spolupráci se SUIP provede průběžnou kontrolu. Kontrolní činnost bude navázána na vrácení příspěvku, konkrétní důvody vedoucí k povinnosti vrátit příspěvek budou sjednány v dohodě.</p>